

Riktlinje för översättningar av patientinformation

Syfte

Syftet med riktlinjen är att förtydliga användningen av översättningar av patient- och invånarkommunikation till andra språk i Region Kalmar län. Det innefattar:

1. Vid vilka tillfällen det finns grund för att översätta patientinformation till andra språk än svenska.
2. Ansvarsfördelningen vid en översättning.

Bakgrund

Region Kalmar län behöver vid framtagandet av patientinformation förhålla sig till både Språklagen och Patientlagen i Sverige. Språklagen slår fast att svenska är huvudspråk i Sverige. Valet av benämningen huvudspråk betonar betydelsen av svenskan som det centrala språket. Samtidigt påminner benämningen om att det även finns andra språk i Sverige att ta hänsyn till.

I språklagen tydliggörs också att språk i all offentlig verksamhet ska vara vårdat, enkelt och begripligt. I Patientlagen står skrivet att information ”ska anpassas till mottagarens ålder, mognad, erfarenhet, språkliga bakgrund och andra individuella förutsättningar”.

När språket blir ett alltför stort hinder för att patienter ska kunna delta i sin egen vård och/eller förstå vårdprocessen kan det därför finnas skäl att översätta skriftlig information. Att översätta information innebär dock utökade kostnader och ofta en förhöjd risk att informationen, både tryckt och på webben, snabbt blir inaktuell. Regionen ska därför vara restriktiva med översättningar av patientinformation och vid de tillfällen där behov finns ska översättning ske med stor ansvarsfullhet.

Omfattning

Vårdförvaltningarna i Region Kalmar län.

Ansvar

Regionstab kommunikation har ansvar för att behandla alla förfrågningar om översättningar och godkänna de som är relevanta att genomföra och tillhandahålla. Kontakt tas av verksamheterna med ansvarig för patientkommunikation.

Chefer och medarbetare i vårdförvaltningarna har ansvar för att föra fram behov samt att säkra att översatt patientinformation hålls aktuell och relevant för målgruppen.

Riktlinje

Region Kalmar läns språk är svenska. Patientinformation och övrig skriftlig information ska alltid finnas på svenska och ska vara utformad på ett sådant sätt att det ska vara lätt att förstå

sina rättigheter och att vara delaktig i sin egen vård. Vid behov och utifrån målgrupp kan det finnas skäl att komplettera den skriftliga svenska informationen på olika sätt. Det kan göras med illustrationer, bildstöd, lättlästa texter eller genom att översätta information.

Enligt en undersökning gjord av SCB under 2019 tycker 20 procent av befolkningen i Sverige att informationen från myndigheter är svår att förstå och drygt 15 procent har svårt att läsa långa texter. Därför ska texter som behöver en ökad tillgänglighet i första hand erbjudas på lättläst svenska. Det är att föredra framför översättning, då det innebär en ökad tillgänglighet för både utrikes födda med begränsad förståelse för svenska och för andra med begränsad läsförståelse.

Om behov av översättning kvarstår trots andra åtgärder för att utöka tillgängligheten, kan det vara aktuellt att översätta en text.

Process vid behov av att översätta en text till annat språk än svenska

1. Före översättning, överväg följande:

- Kan språkliga behov tillgodoses genom att istället ta fram patientinformation på lättläst svenska?
- Finns ekonomiska resurser för att hålla patientinformationen uppdaterad? Översättning beställs genom upphandlat företag och taxan för översättning varierar.
- Vem ansvarar för att hålla översättningen aktuell och finns system för att säkra att informationen är uppdaterad? Då involverade medarbetare ofta har begränsad kunskap i språket kan det vara svårt att identifiera stycken med text som är inaktuella och säkra att de skickas på översättning varje gång den svenska informationen uppdateras.
- Hur hanteras eventuella frågor som genereras utifrån materialet? Information som delas ut skriftligt kan generera frågor hos mottagaren, vilket kanske ändå i slutändan ställer krav på att en tolk måste anlitas. En översatt text kan inte ersätta det personliga mötet med patienten där de tillåts ställa frågor och få svar på sina funderingar i samband med vård och behandling.

2. Om behov av översättning kvarstår, kontakta ansvarig för patientkommunikation på Regionstab kommunikation.

Det går bra att maila till patientinformation@regionkalmar.se. Efter beslut om översättning och till vilka språk får du stöd och hjälp i processen att beställa och se över informationsmaterialet.

3. Verksamheten ansvarar för att hålla patientinformationen uppdaterad och aktuell.

Ändringshistorik

Datum	Ändring	Utförd av
2022-03-16	Framtagande av riktlinje.	Caroline Richardsson